

PATVIRTINTA

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie
Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriaus
2020 m. rugsėjo 1 d. įsakymu Nr. V- 427

(Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie
Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriaus
2022 m. gegužės 31 d. įsakymo Nr. V-211 redakcija)

PENSIJŲ ANUITETŲ FONDO INVESTAVIMO POLITIKA IR STRATEGIJA

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Pensijų anuitetų fondo (toliau – Fondas) investavimo politika ir strategija (toliau – Investavimo politika) nustato Fondo turto, skirto išmokų mokėjimui ir investavimui (toliau – Fondo turtas), paskirstymą į atskirus investavimo priemonių portfelius (toliau – portfelis), apibrėžia investicijų valdymo principus, investavimo proceso dalyvių veiksmus, priimtina investavimo riziką, atsižvelgiant į pensijų anuiteto mokėtojo (toliau – VSDF valdyba) nustatytą rizikos apetitą, ir jos valdymo principus.

2. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatymu (toliau – Pensijų kaupimo įstatymas) ir šia Investavimo politika, Fondo turtas valdomas, užtikrinant jo saugumą, kredito kokybę, likvidumą ir pelningumą.

3. Investavimas ir portfelių valdymas yra grindžiami apdairaus ir rūpestingo asmens (angl. „prudent person“) portfelio valdymo principais. Investavimui taikomi diversifikacijos reikalavimai, kai Fondo turtas paskirstomas tarp skirtingų finansinių priemonių, siekiant išvengti nepagrįstos rizikos.

4. Asmenys, kuriems patikėtas Fondo turto valdymas, turi elgtis rūpestingai, sąžiningai ir profesionaliai, turėti reikiamų žinių ir kompetencijos.

5. Investavimo politika, apibrėždama investavimo proceso dalyvių atsakomybę ir apribojimus finansinėms priemonėms, neturi užkirsti kelio jiems savo nuožiūra, teisės aktų nustatytoje ribose, priimti investavimo sprendimų, pagrįstų rūpestingo asmens investavimo principais.

6. Atsižvelgiant į prognozes, kad per artimiausius dešimtmečius augs pensijų fondų dalyvių, kurie turės įsigyti pensijų anuitetą, skaičius ir Fondo turto augimui didelę įtaką turės naujų pinigų (vienkartinį įmokų už įsigijamus pensijų anuitetus) srautas, ši Investavimo politika yra skirta Fondo

spartaus augimo laikotarpiui. Siekiant įvertinti jos tinkamumą laikui bėgant, ji turi būti peržiūrima ne rečiau kaip kartą per metus Investavimo politikos 13 punkte nustatyta tvarka.

II SKYRIUS

FONDO TURTO INVESTAVIMO TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR RIZIKOS APETITAS

7. Fondo turto investavimo tikslai ir uždaviniai turi atitikti Pensijų kaupimo įstatyme apibrėžtą pensijų anuitetų mokėtojo veiklos tikslą ir padėti jo siekti.

8. Pagrindinis Fondo investavimo tikslas – apdairiai ir rūpestingai investuojant, siekti rezultatų, geriausiai atitinkančių pensijų anuitetų gavėjų interesus, t. y. užtikrinti paskirtų, garantuoto dydžio pensijų anuitetų mokėjimą laiku ir siekti išlaikyti kuo didesnę pensijų anuitetų išmokų perkamąją galią ilguoju laikotarpiu.

9. Fondo turtas investuojamas, vadovaujantis atsakingo investavimo principais, todėl aplinkos apsaugos, socialinės atsakomybės ir gerosios valdymo praktikos (toliau – tvarumas, ESG) kriterijai yra aktualūs priimant investavimo sprendimus. Atsakingo investavimo principai, kurie yra svarbūs pensijų anuitetų gavėjų interesams ir prisideda prie tvaresnės visuomenės, yra sudėtinė Fondo atsakingos veiklos principų dalis.

10. Kiekvienam Fondo portfeliui yra nustatyti jo konkretūs investavimo tikslai.

11. Siekiant investavimo tikslų Fondo turto valdymui nustatomi šie investavimo uždaviniai:

11.1. apdairiai ir rūpestingai valdyti Fondo turtą, atsižvelgiant į priimtina rizikos apetitą;

11.2. užtikrinti būtiną likvidumą pensijų anuitetų išmokų mokėjimui;

11.3. efektyviai naudoti finansines priemones ir sprendimus;

11.4. pasirenkant investicijas, atsižvelgti į tvarumo kriterijus, kad būtų sumažinta su tvarumu susijusi rizika (reputacinė, finansinė ir kitos) bei, ilgalaikėje perspektyvoje, pasiekta didesnė nauda pensijų anuitetų gavėjams ir visuomenei;

11.5. užtikrinti Fondo mokumą ilgame laikotarpyje.

12. Siekiant išlaikyti pensijų anuitetų perkamąją galią ilguoju laikotarpiu ir turint ilgą investavimo horizontą, nes pensijų anuitetų gavėjų vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė yra daugiau kaip 20 metų, Fondas gali prisiimti ir prisiima didelę investavimo riziką tiek, kiek tai neprieštarauja Fondo finansinio tvarumo užtikrinimo tikslui. Konkrečiai Fondo turto investavimo rizikos apetitas yra apibrėžtas Pensijų anuitetų mokėjimo veiklos rizikos valdymo politikoje ir strategijoje (toliau – Rizikos valdymo politika).

III SKYRIUS

VALDYSENA

13. Investavimo politiką rengia VSDF valdybos Pensijų anuitetų skyrius (toliau – PAS) bei

derina ją su Fondo taryba (toliau – Taryba). Periodinę Investavimo politikos peržiūrą inicijuoja PAS, taip pat ji gali būti peržiūrėta bet kuriuo kitu metu Tarybos, VSDF valdybos direktoriaus ar PAS iniciatyva. Investavimo politiką ir jos pakeitimus tvirtina VSDF valdybos direktorius, atsižvelgęs į Tarybos išvadas ir rekomendacijas.

14. Taryba Fondo lėšų investavimo priežiūros ir patariamąsias funkcijas savo kompetencijos ribose įgyvendina šiomis priemonėmis:

14.1. teikia rekomendacijas dėl Fondo investavimo modelio ir tikslų, bendrųjų investicijų valdymo principų, investavimo rizikos rodiklių ir kitų apribojimų, atskirų portfelių investavimo strategijos (portfolio tikslas, lyginamojo indekso parinkimas, rezultatų vertinimas) ir investavimo veiklos priežiūros (ataskaitos);

14.2. svarsto Investavimo politikos ir jos pakeitimų projektus, teikia išvadas ir rekomendacijas VSDF valdybos direktoriui dėl jos tvirtinimo;

14.3. prižiūri Investavimo politikos įgyvendinimą ir, prireikus, inicijuoja jos peržiūrą;

14.4. analizuoja investavimo rezultatus ir, prireikus, teikia rekomendacijas dėl Investavimo politikos pakeitimų.

15. Tarybos funkcijų tinkamam atlikimui užtikrinti jai teikiamos periodinės ataskaitos, kaip numatyta Investavimo politikos XII skyriuje.

16. PAS investavimo specialistai yra atsakingi už Fondo lėšų investavimą, vadovaujantis Investavimo politika ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais Fondo turto valdymą. Jie turi teisę priimti taktinius sprendimus Investavimo politikoje nustatytų apribojimų ribose.

17. Kasdieninę investavimo veiklą prižiūri PAS rizikos valdymo specialistai, kurie rengia periodines ataskaitas, kaip numatyta Investavimo politikos XII skyriuje, ir teikia jas Tarybai ir VSDF valdybos direktoriui.

18. Fondo valdysena yra neatsiejama nuo rizikos valdymo. Pagrindiniai rizikos valdymo principai išdėstyti VIII skyriuje, o detalai – Rizikos valdymo politikoje.

19. Fondo turto ar jo dalies valdymui gali būti pasitelkiami išoriniai patarėjai, investicijų valdytojai. Aiškumo dėlei, investavimas į kolektyvinio investavimo subjektų vienetus (akcijas) ar kitus investicinius fondus, kurių vienetus (akcijas) gali įsigyti ir kiti investuotojai, nėra laikoma išorinių valdytojų pasitelkimu.

IV SKYRIUS

FONDO TURTO PASKIRSTYMAS TARP PORTFELIŲ

20. Siekiant efektyviai valdyti Fondo turtą, jis yra paskirstomas tarp portfelių, kurie turi konkrečiai jiems nustatytus investavimo tikslus ir strategiją, derančią su investavimo modeliu ir

pagrindiniais Fondo turto investavimo tikslais.

21. Fondą sudaro šie portfeliai:

21.1. Likvidumo portfelis;

21.2. Garantinis portfelis;

21.3. Augimo portfelis.

22. Finansines priemones, esančias bet kuriame Fondo portfelyje, galima skolinti arba įkeisti ne ilgesniam nei trijų mėnesių terminui ir tik esant nenumatytam likvidumo poreikiui.

23. Siekiant užtikrinti Fondo finansinį tvarumą ir efektyvų turto valdymą kartą per metus, priėmus sprendimą dėl pelno paskirstymo, įvertinamas Fondo turto pasiskirstymas tarp portfelių, išskyrus Augimo portfelį, pagal toliau išvardintus principus:

23.1. įvertinamas Likvidumo ir Garantinio (toliau – Išmokų užtikrinimo) portfelių turtas ir apskaičiuojami išmokų užtikrinimo rodikliai:

23.1.1. penkerių metų įsipareigojimų esamiems pensijų anuitetų gavėjams padengimo Išmokų užtikrinimo portfelių turtu rodiklis;

23.1.2. ketverių metų įsipareigojimų esamiems ir būsimiems pensijų anuitetų gavėjams po penkerių metų, įvertinus prognozuojamus naujų pinigų srautus, padengimo Išmokų užtikrinimo portfelių turtu (įskaitant gautinas sumas) rodiklis;

23.2. gavus Tarybos išvadą, priimamas sprendimas dėl papildomų portfelių, numatytų Investavimo politikos 24 punkte, formavimo ir jų investavimo strategijų, kaip papildomų priedų prie Investavimo politikos, patvirtinimo.

24. Atsižvelgiant į Fondo įsipareigojimų struktūrą ir pensijų anuitetų gavėjų interesus, gali būti formuojami papildomi portfeliai:

24.1. Pridėtinės vertės portfelis – vidutinio termino (5 m.) investavimo horizonto portfelis, kurio tikslas – uždirbti papildomą grąžą pensijų anuitetų gavėjams iš investavimo į likvidžias finansines priemones;

24.2. Alternatyvių investicijų portfelis – labai ilgo termino (virš 30 m.) investavimo horizonto portfelis, kurio tikslas – uždirbti papildomą grąžą pensijų anuitetų gavėjams iš investavimo į nelikvidžias finansines priemones, pavyzdžiui, informuotiesiems investuotojams skirtus investicinius fondus (nekilnojamojo turto, privataus kapitalo ir panašiai);

24.3. Ateityje taip pat gali būti formuojami ir kiti portfeliai.

V SKYRIUS LIKVIDUMO PORTFELIS

25. Likvidumo portfelio tikslas – užtikrinti lėšas pensijų anuitetų išmokų mokėjimui

trumpuoju laikotarpiu (6 mėnesiams).

26. Likvidumo portfelį sudaro lėšos, laikomos sąskaitoje, skirtoje vienkartinį įmokų už įsigyjamus pensijų anuitetus surinkimui ir pensijų anuitetų išmokėjimui, ir terminuotieji indėliai kredito įstaigose. Portfelio lėšos taip pat gali būti investuotos į išdo vekselius.

27. Jei būtų prognozuojama, kad likvidumui trumpuoju laikotarpiu užtikrinti sąskaitoje trūks lėšų, atitinkamai mažesnė dalis lėšų galėtų būti skiriama Garantinio portfelio investicijoms arba pervedama iš jo.

28. Likvidumo portfelio pajamos:

28.1. vienkartinės įmokos už įsigyjamus pensijų anuitetus;

28.2. pervedami pinigai iš kitų portfelių numatomoms išmokoms;

28.3. palūkanos.

29. Likvidumo portfelio lėšos naudojamos:

29.1. nuo kiekvienos gautos vienkartinės įmokos atskaityto administravimo mokesčio pervedimui į banko sąskaitą, skirtą valdymo ir administracinėms sąnaudoms;

29.2. išmokų pensijų anuitetų gavėjams ir paveldėtojams mokėjimui;

29.3. vienkartinį įmokų dalies, skirtos investavimui, pervedimui į kitus portfelius;

29.4. kitiems mokėjimams (grąžintinos sumos, klaidų taisymas, mokesčiai ir pan.).

30. Likvidumo portfelio investavimo strategija pateikta Investavimo politikos 1 priede.

VI SKYRIUS GARANTINIS PORTFELIS

31. Garantinio portfelio investavimo tikslas – užtikrinti lėšas ilgesnio laikotarpio (5 metams ir daugiau) pensijų anuitetų išmokoms, laikinai laisvas lėšas investuojant į saugius (investicinio kredito reitingo) skolos vertybinius popierius ir terminuotuosius indėlius kredito įstaigose. Garantiniame portfelyje taip pat kaupiamos lėšos ilgaamžiškumo rizikai valdyti ir nepaskirstytas realizuotas pelnas iš Augimo portfelio, jei nėra suformuoti papildomi portfeliai, į kuriuos būtų nukreiptos visos ar dalis šių lėšų.

32. Garantinio portfelio pajamos:

32.1. nuo kiekvienos vienkartinės įmokos skiriama suma, lygi 60 mėnesių numatytų išmokų sumai konkrečiam pensijų anuiteto gavėjui. Skiriama – tai nebūtinai pervedama iš vienos banko sąskaitos į kitą. Likvidumo portfelio poreikiai gali būti dengiami naujomis įmokomis, tačiau konkretaus pensijų anuiteto atžvilgiu jo pinigai paskirstomi pagal Investavimo politikoje aprašytus principus. 60 mėnesių skaičiuojami nuo teisės į pensijų anuitetą atsiradimo dienos. Atidėtojo pensijų anuiteto atveju ši suma gali būti lygi nuliui, jei nuo minėtos dienos iki pensijų anuiteto gavėjo 85-ojo

gimtadienio liko daugiau kaip 60 mėnesių;

32.2. investavimo pajamos – skolos vertybinių popierių atkarpų mokėjimai, kapitalo prieaugio pajamos (įsigijimo ir išpirkimo kainų skirtumas), terminuotųjų indėlių palūkanos ir kitos;

32.3. lėšos iš Augimo portfelio, kaip aprašyta Investavimo politikos VII skyriuje;

32.4. kitos pajamos (pavyzdžiui, turto, dengiančio techninius atidėjinius, atstatymui pervestos lėšos).

33. Garantinio portfelio lėšos naudojamos:

33.1. investavimui pagal šio portfelio investavimo strategiją;

33.2. Likvidumo portfelio papildymui;

33.3. naujų portfelių formavimui, kaip nustatyta Investavimo politikos 24 punkte;

33.4. portfelio valdymo išlaidoms dengti – sąskaitų tvarkymo, operacijų, tarpininkavimo ir kiti su investavimo veikla susiję mokesčiai, tiek, kiek jie susiję su šio portfelio investavimo veikla.

34. Garantinio portfelio investavimo strategija pateikta Investavimo politikos 2 priede.

35. Tuo atveju, kai prognozuojamas lėšų trumpalaikiam likvidumui užtikrinti trūkumas, pirmiausiai yra mažinama Garantinio portfelio investicijų dalis.

VII SKYRIUS AUGIMO PORTFELIS

36. Augimo portfelio investavimo tikslas - uždirbti tikslinę investicinę grąžą (toliau – Tikslinė grąža) kiekvienam pensijų anuitetui per laikotarpį, ne ilgesnį nei 20 metų.

37. Tikslinė grąža susideda iš trijų dalių:

37.1. investicinė grąža, kuri yra įskaičiuota į pensijų anuiteto dydį, įskaitant su investavimo veikla susijusius mokesčius (toliau - Garantuota grąža);

37.2. investicinė grąža, skirta ilgaamžiškumo rizikos valdymui skirto rezervo kaupimui (toliau – Grąža rezervams);

37.3. investicinė grąža, skirta pensijų anuitetų išmokų didinimui (toliau – Papildoma grąža).

38. Augimo portfelio pajamos:

38.1. kiekvienos vienkartinės įmokos už įsigyjamą pensijų anuitetą dalis, atskaičius vienkartinį mokestį Fondo valdymo ir administravimo sąnaudoms padengti ir dalį, priskirtą Garantiniam portfeliui;

38.2. investavimo pajamos – dividendai, palūkanos, kapitalo prieaugio ir kitos pajamos;

38.3. kitos pajamos.

39. Augimo portfelio lėšos naudojamos:

39.1. investavimui pagal šio portfelio investavimo strategiją;

39.2. kai konkretaus pensijų anuiteto atveju pasiekama Tikslinė grąža, šio pensijų anuiteto vienkartinės įmokos dalis, buvusi skirta investicijoms Augimo portfelyje, kartu su jos realizuotu pelnu pervedama (priskiriama) į Garantinį portfelį. Jei Tikslinė grąža realizuojama etapais, į Garantinį portfelį pervedamas (priskiriamas) etapo realizuotas pelnas, o investuota suma pervedama kartu su paskutinio etapo realizuotu pelnu;

39.3. portfelio valdymo išlaidoms dengti – sąskaitų tvarkymo, operacijų, tarpininkavimo ir kiti su investavimo veikla susiję mokesčiai tiek, kiek jie susiję su šio portfelio investavimo veikla.

40. Augimo portfelio investavimo strategija pateikta Investavimo politikos 3 priede. Ji formuojama taip, kad per ilgą laikotarpį (iki 20 metų) su didele tikimybe, apskaičiuota pagal istorinius lyginamojo indekso duomenis, būtų uždirbta Tikslinė grąža. Jei paaiškėja, kad nustatytos Tikslinės grąžos per numatytą laikotarpį pasiekti nėra galimybės, mažinama tikslinė grąža, pirmiausiai mažinant Papildomos grąžos siekį, jei to neužtenka – mažinant siektiną Grąžą rezervams.

41. Tikslinės grąžos dydis nustatomas modeliavimo ir ekspertinio vertinimo būdu. Tikslinės grąžos dydį, atsižvelgęs į Tarybos išvadas ir rekomendacijas, tvirtina VSDF valdybos direktorius.

42. Tikslinės grąžos dydžio pagrįstumas įvertinamas bent kartą per metus. Prireikus jis gali būti keičiamas, gavus Tarybos išvadą ir rekomendacijas.

VIII SKYRIUS RIZIKOS VALDYMO PRINCIPAI

43. Siekiant investavimo grąžos neišvengiamai prisiimama rizika. Rizika suprantama kaip galimybė nepasiekti užsibrėžto investavimo tikslo. Todėl vienas iš rizikos valdymo tikslų – nustatyti rizikos apetitą (t.y. kiekybiškai įvertinti, kokią riziką gali prisiimti Fondas), atsižvelgiant į turimą turtą ir veiklos prognozes. Veikiant nustatytose rizikos apetito ribose, siekiama gauti kuo aukštesnę investavimo grąžą.

44. Fondo rizikos valdomos, vadovaujantis Rizikos valdymo politika ir Investavimo politika.

45. Už Fondo investavimo rizikos valdymą atsakingi Taryba, VSDF valdybos direktorius, PAS investavimo ir rizikos valdymo specialistai savo atsakomybių ribose.

46. Taryba vertina investavimo rizikos valdymo sistemos efektyvumą, veiksmingumą, atitikimą teisės aktams, teikia rekomendacijas VSDF valdybos direktoriui dėl sistemos tobulinimo.

47. PAS rizikos valdymo specialistai identifikuoja ir vertina Fondo investicijų riziką ir kontroliuoja nustatytą investavimo strategiją ir investavimo rizikos limitų laikymąsi, siūlo priemones rizikos valdymui gerinti, teikia periodines ataskaitas Tarybai ir VSDF valdybos direktoriui.

48. PAS investavimo specialistai siekia efektyviai įgyvendinti investavimo strategijas nustatytose rizikos ribose, operatyviai reaguoja į rinkos pokyčių sąlygotus investavimo rizikos

pasikeitimus.

49. Investuojant Fondo turta yra išskiriamos šios pagrindinės investavimo rizikos: kredito, rinkos, likvidumo, šalies (politinė) ir operacinė. Jos valdomos Fondo ir portfelio lygmenyje. Laikoma, kad šios rizikos taip pat apima su tvarumu susijusias rizikas (angl. “ESG” – “Environmental, Social and Governance”), kurios nėra išskiriamos į atskirą kategoriją. Valdant rizikas atsižvelgiama į ilgalaikį įsipareigojimų pobūdį ir investavimo horizontą, kuris viršija 20 metų, bei spartų Fondo augimą dėl naujai įsigyjamų pensijų anuitetų.

50. Rizikos valdymas portfelio lygmenyje apibrėžtas konkretaus portfelio investavimo strategijoje, o Fondo lygmenyje – Investavimo politikoje ir Rizikos valdymo politikoje. Investavimo ir investavimo veiklos operacinės rizikos valdymo procedūros yra sudėtinė Pensijų anuitetų fondo turto investavimo procedūrų dalis.

51. Kredito rizika kyla dėl kitos šalies nesugebėjimo įvykdyti savo įsipareigojimų laiku. Ji gali būti išskiriama į emitento, sandorio šalies ir atsiskaitymo riziką. Kredito rizika yra valdoma Fondo ir konkretaus portfelio (emitento rizika) lygmenyje.

52. Sandorio šalies rizika ir atsiskaitymo rizika valdomos, kaip nustatyta Investavimo politikos XI skyriuje.

53. Rinkos rizika kyla dėl investicijų vertės pokyčio. Investicijų vertė kinta dėl palūkanų normos, valiutų kurso, akcijų kainos pokyčių. Rinkos rizika yra valdoma Fondo ir portfelio lygmenyje. Taip pat galima koncentracijos rizika, t.y. rizika, kad portfeliai bus nepakankamai diversifikuoti ir per daug investuojama į vieną finansinę priemonę, emitentą ar šalį.

54. Fondo investicijų koncentraciją ribojantys limitai nustatomi taip, kad viso Fondo mastu investicijos į vienos šalies vyriausybės VP ir tos šalies centrinio banko skolos vertybinius popierius ir pinigų rinkos priemonės, tos šalies bendrovių perleidžiamuosius vertybinius popierius (kolektyvinio investavimo subjektų atveju skaičiuojamos pagrindinio turto pozicijos atitinkamoje šalyje), lėšas kredito įstaigų sąskaitose, išskyrus pagrindinėms sąskaitoms (vienkartinių įmokų už įsigyjamus pensijų anuitetus surinkimo ir išmokėjimo sąskaita, investavimui skirtų lėšų sąskaita ir administravimo sąnaudų kompensavimui skirtų lėšų sąskaita), ir terminuotuosiuose indėliuose kartu sudėjus nebūtų didesnės, kaip nurodyta lentelėje:

Eil. Nr.	Šalys	Žemiausias šalies ilgalaikio mokumo kredito reitingas	Maksimali Fondo turto dalis vienos šalies emitentų finansinėse priemonėse, procentais
1.	Jungtinės Amerikos Valstijos	netaikoma	55

2.	Lietuvos Respublika ir kitos šalys	A3/A-/A-	35
3.	Europos centrinis bankas ir Europos Sąjunga	Netaikoma	35
4.	Kitos šalys	Baa3/ BBB-/ BBB-	15
5.	Kitos šalys	Žemesnis reitingas arba nėra reitingo	5

54.1. Lentelės paaiškinimai:

54.1.1. Jungtinėms Amerikos Valstijoms didesnis limitas nustatytas, atsižvelgus į jos akcijų rinkos dalį pasaulyje.

54.1.2. pateikiamas šalies ilgalaikio mokumo kredito reitingas atitinkamai pagal Moody's, S&P ar Fitch. Jei skirtingų kredito reitingo agentūrų suteikti kredito reitingai skiriasi, vadovaujamas žemiausiu. Jei šalia kredito reitingo skelbiamas požiūris į ilgalaikę perspektyvą yra neigiamas, kredito reitingas rizikų valdymo tikslais mažinamas vienu laipteliu.

55. Investicijos (obligacijos, akcijos, lėšos sąskaitose ir terminuotieji indėliai, įsipareigojimai pagal išvestines finansines priemones, kitos) į vieną įmonę (ar jų grupę) negali būti didesnės negu 5 proc. Fondo turto. Į vieną įmonę (ar jų grupę) gali būti investuojama daugiau kaip 5 proc., bet ne daugiau kaip 10 proc. Fondo turto, jei bendra tokių investicijų suma bus ne didesnė kaip 40 proc. Fondo turto (šis apribojimas netaikomas Fondo pinigų sąskaitoms, iš kurių vykdoma pensijų anuitetų mokėjimo veikla). Investicinių fondų, į kuriuos investuota, pagrindinio turto finansinės priemonės įskaičiuojamos į atitinkamus limitus (pagal paskutinę viešai skelbiamą to fondo informaciją), bet ne pačio investicinio fondo registracijos šalis. Investiciniam fondui taikomi limitai yra apibrėžti konkretaus portfelio investavimo strategijoje Investavimo politikos prieduose.

56. Likvidumo rizika – tai rizika patirti nuostolių dėl mažo rinkos likvidumo, kai nėra galimybės norimu laiku parduoti Fondo turto arba jį tenka parduoti ženkliai mažesne kaina, lyginant su rinkos verte. Likvidumo rizika valdoma Fondo lygmenyje, Fondo turtą paskirstant į skirtingus portfelius, kuriems keliama atitinkami likvidumo reikalavimai. Trumpalaikį likvidumą (6 mėn. išmokas) užtikrina Likvidumo portfelis, kurio turtą sudaro likvidus, mažai rizikingas turtas. Taip pat, trumpalaikiam (iki trijų mėnesių) likvidumui užtikrinti, gali būti skolinamasi, įkeičiant Fondo turtą ir tokiu būdu išvengiant turto pardavimo nepalankiomis sąlygomis.

57. Šalies (politinė) rizika – tai rizika, kad dėl tam tikrų politinių įvykių gali būti apribotas naudojimasis Fondo turtu, jis gali būti nusavintas arba turto vertė ženkliai sumažės. Ši rizika valdoma

Fondo ir portfelio lygmenyje, taikant koncentraciją ir geografiją ribojančius limitus, kaip nustatyta Investavimo politikos 55 punkte.

58. Fondas siekia valdyti ir mažinti su tvarumu susijusias rizikas. Todėl priimant investavimo sprendimus yra įvertinami ir turto tvarumo rodikliai. Periodinėse ataskaitose turi būti atskleista informacija, susijusi su investicijų tvarumu.

Punkto pakeitimai:

Įsakymo Nr. V-221, 2022 06 13

Punkto pakeitimai:

Įsakymo Nr. V-139, 2025 03 27

59. Operacinė rizika – tai rizika patirti finansinius nuostolius ir (ar) reputacinę žalą dėl darbuotojų, sistemų, netinkamų ar klaidingų vidaus procesų arba dėl išorės įvykių įtakos. Siekiant sumažinti operacinę riziką valdant Fondo turtą investavimo ir rizikos valdymo bei atsiskaitymo funkcijos turi būti atskirtos. Investavimo veiklos organizavimas ir procedūros yra detalizuojamos kituose teisės aktuose.

IX SKYRIUS LEIDŽIAMOS FINANSINĖS PRIEMONĖS

60. Fondo turtas gali būti investuojamas į žemiau išvardintas turto klases (portfelio lygmenyje jos gali būti išskaidytos į smulkesnes dalis) ir finansines priemones, atsižvelgus į atitinkamo portfelio investavimo strategiją:

Turto klasė arba finansinių priemonių grupė	Leidžiamos finansinės priemonės arba kriterijai
Pinigų rinkos priemonės	Iždo vekseliai Diskontuoti vertybiniai popieriai Komerčiniai popieriai, įskaitant komercinius euro vertybinius popierius Pinigai banko sąskaitoje Terminuotieji indėliai Indėlių sertifikatai Tarptautinių atsiskaitymų banko perleidžiamieji įsipareigojimai Atpirkimo sandoriai ir atvirkštiniai atpirkimo sandoriai, įskaitant trišalius atpirkimo sandorius

	Vertybinių popierių skolinimas ir skolinimasis
Obligacijos	Finansinė trukmė: neribota Atkarpos tipas: fiksuota, kintanti, susieta su indeksu Kapitalo išpirkimo struktūra: turinčios išankstinio išpirkimo, pardavimo emitentui, pratęsimo pasirinkimo, amortizuojančiąją, mažėjančiąją, konvertuojamąją, susietą su indeksais galimybes ir kt.; Kapitalo išpirkimo prioritetiškumas: vyriausybių tiesiogiai arba netiesiogiai garantuotos, negarantuotos, bet kurio prioritetiškumo, atsižvelgiant į emitento ir (arba) emisijos ilgalaikį skolinimo reitingą; Kapitalo padengimas: užtikrintos, neužtikrintos, aktyvais padengtos, įskaitant padengimą nekilnojamojo turto paskolomis.
Akcijos	Reguliuojamoje rinkoje listinguojamos akcijos, akcijų fondai
Valiutos	Visos, kurių riziką galima apdrausti, esant poreikiui. Reikalavimas turėti galimybę apdrausti valiutos kurso riziką netaikomas, jei tokiomis valiutomis investuoja investicinis fondas, į kurį investuojama.
Investiciniai fondai	Investiciniai fondai (įskaitant indeksinius ir biržoje prekiaujamus fondus (toliau - ETF)), jei šių fondų pagrindinis turtas atitinka Fondo leidžiamų finansinių priemonių ir operacijų sąrašą, investicinio fondo grynujų aktyvų vertė apskaičiuojama ir skelbiama bent kartą per mėnesį ir investicinio fondo vienetai (akcijos) išperkami, investuotojui pareikalavus. ETF ir kitų indeksinių fondų naudojamas indeksų atkartojimo būdas – fizinis Kiti investiciniai fondai, jei jie atrinkti pagal pensijų anuitetų mokėtojo patvirtintas atrankos procedūras
Išvestinės finansinės priemonės	Ateities sandoriai (valiutų, akcijų, palūkanų normos ir

	obligacijų) Apsikeitimo sandoriai (valiutų, palūkanų normos, infliacijos indekso, kryžminių valiutų, absoliučios gražos, išsipareigojimų nevykdymo) Išankstiniai sandoriai (valiutų, obligacijų, palūkanų normos, ETF) Pasirinkimo sandoriai (valiutų, obligacijų, palūkanų normos, ETF, akcijų) Investavimas į išvestines finansines priemones su neribotų nuostolių galimybe yra draudžiamas
--	--

61. Geografiškai leistinos rinkos ir finansinės priemonės yra apibrėžtos Lietuvos Respublikos papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatyme.

62. Kiekviena konkreti finansinė priemonė, į kurią investuojamas Fondo turtas, turi būti aprašyta. Finansinės priemonės aprašyme (toliau – Aprašymas) pateikiama detali informacija apie finansinę priemonę:

62.1. turto klasė (pinigų rinkos priemonės, skolos vertybiniai popieriai, nuosavybės vertybiniai popieriai ir t.t., detalizuojant, priklausomai nuo portfelio strateginio paskirstymo į turto klases detalizavimo – pavyzdžiui, euro zonos vyriausybių skolos vertybiniai popieriai, Europos šalių bendrovių nuosavybės vertybiniai popieriai ir pan.);

62.2. finansinės priemonės rūšis (pavyzdžiui, ateities sandoris, obligacija, ETF ar pan.);

62.3. atitinkamos finansinės priemonės konkrečios savybės, pavyzdžiui:

62.3.1. obligacijoms – emitentas, atkarpos rūšis ir dydis, išpirkimo terminas, kredito reitingas, ir kt.;

62.3.2. akcijoms – emitentas, akcijų rūšis ir klasė, ir kt.;

62.3.3. išvestinėms finansinėms priemonėms – rūšis (ateities sandoris, apsikeitimo sandoris ir pan.), sandorio šalis, ir kt.;

62.4. Aprašyme taip pat turi būti pateikiamas šaltinis, iš kurio gaunama finansinės priemonės rinkos vertė arba kuriuo (kuriais) remiantis apskaičiuojama sąlyginė rinkos vertė, nurodant priežastį, kodėl siūloma naudoti pastarąjį vertės nustatymo būdą.

63. Aprašymo formos pavyzdys pateiktas Investavimo politikos 4 priede.

X SKYRIUS FONDO TURTO SAUGOJIMAS IR INVESTICIJŲ APSKAITA

64. Fondo turtas turi būti saugomas ir apskaitomas taip, kad būtų užtikrintas saugumas,

skaidrumas ir prieinamumas priežiūrai.

65. Fondo turto sąskaitų tvarkymo paslaugos įsigyjamos, pritaikius Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 6 straipsnio 5 punkte numatytą išimtį ir atlikus pasirinktų Lietuvoje registruotų didžiausių paslaugų teikėjų, turinčių teisę teikti sąskaitų tvarkymo paslaugas, apklausą. Apklausiamų paslaugų teikėjų geografinis apribojimas taikomas, atsižvelgus į santykinai mažą Fondo turta.

66. Sąskaitų tvarkymo paslaugos apima mokestinį ir nemokestinį vertybinių popierių pervedimą, atsiskaitymą už sandorius, vertybinių popierių saugojimą ir kitas standartines sąskaitų tvarkytojo paslaugas.

67. Siekiant mažinti Fondo turto valdymo operacinę riziką, ateityje svarstytinas poreikis įsigyti depozitoriumo paslaugas, apimančias tokias papildomas paslaugas, kaip nepriklausomą turto vertės nustatymą, sandorių kontrolę ir pan. Tačiau, kol Fondo turtas yra nedidelis, depozitoriumo paslauga būtų netikslinga (rizikos valdymo kaštai būtų neproporcingi prisiimamai rizikai). Dabar šios rizikos valdymo procedūros yra vykdomos pensijų anuitetų mokėtojo vidiniais resursais, priskiriant atitinkamas funkcijas (sandorio sudarymas, limitų patikrinimas, atsiskaitymo organizavimas ir pan.) skirtingiems specialistams.

68. Fondo turto apskaita vykdoma, vadovaujantis VSDF valdybos direktoriaus įsakymu patvirtinta Pensijų anuitetų fondo apskaitos politika.

69. Fondo turtas (vertybiniai popieriai ir kitos finansinės priemonės) apskaitomas, atsižvelgiant į tai, kuriam portfeliui jis priskirtas.

70. Likvidumo portfeliui priskiriami pinigai banko sąskaitoje apskaitomi kaip pinigai sąskaitoje, o terminuotieji indėliai - įsigijimo savikaina, atėmus nuvertėjimo nuostolius.

71. Garantinio portfelio investicijos – skolos vertybiniai popieriai – pagal šio portfelio investavimo strategiją yra laikomi iki išpirkimo ir apskaitomi amortizuota savikaina, o terminuotieji indėliai - įsigijimo savikaina, atėmus nuvertėjimo nuostolius.

72. Augimo portfelio investicijos apskaitomos tikraja verte. Tikrosios vertės nustatymo būdas ir šaltinis, iš kurio gaunama atitinkamos finansinės priemonės tikroji vertė, nurodomas tos finansinės priemonės Aprašyme.

XI SKYRIUS SANDORIAI FONDO TURTU

73. Sprendimus dėl investavimo į konkrečias finansines priemones priima ir sandorius sudaro

PAS investavimo specialistai, atsižvelgdami į atitinkamo portfelio investavimo strategiją, apribojimus, taikomus konkrečioms turto klasėms ir finansinėms priemonėms, bei sandorio pagrįstumą.

74. Prieš sudarant sandorį dėl konkrečios finansinės priemonės pirmą kartą ji turi būti aprašyta, kaip numatyta Investavimo politikos IX skyriuje. Aprašymo rengimą inicijuoja investavimo specialistas, o jį parengia rizikos valdymo specialistas arba kitas specialistas, kuriam pavesta parengti Aprašymus.

75. Investuojant Fondo turtą turi būti atsižvelgiama ne tik į atitinkamo portfelio investavimo strategiją, bet ir į prieinamas alternatyvas, kuriomis sandorį dėl pasirinktos finansinės priemonės galima būtų sudaryti palankiausiomis sąlygomis.

76. Siekiant mažinti atsiskaitymo riziką pirmenybė turi būti teikiama sandorių sudarymui organizuotose prekybos sistemose su standartizuotomis atsiskaitymo procedūromis, atsiskaitymams priešpriešinio atsiskaitymo (angl. *delivery versus payment*; toliau - DVP) būdu arba su patvirtintais finansų tarpininkais (sandorio šalimis) (toliau – Tarpininkai), turinčiais žemą kredito riziką.

77. Sandorius dėl biržoje listinguojamų finansinių priemonių arba finansinių priemonių, kuriomis prekiaujama daugiašalėse platformose, turi būti siekiama sudaryti geriausiomis sąlygomis, t.y. naudojamosi Tarpininkų paslaugomis, įvertinus jų komisinį atlygį ir atsiskaitymo mokesčius, kuriuos taikytų vertybinių popierių sąskaitų tvarkytojas konkrečiu atveju, t.y. įvertinami visi su sandorio sudarymu ir atsiskaitymu susiję kaštai.

78. Sudarant sandorius dėl kitų finansinių priemonių, pagal galimybę turi būti apklausiami bent keli potencialūs Tarpininkai, esantys patvirtintų Tarpininkų sąrašė, ir pasirenkamas tas, kuris siūlo geriausias sąlygas, įvertinant ir atsiskaitymo kaštus.

79. Prieš pradėdant naudotis naujų Tarpininkų paslaugomis, jie turi būti įtraukti į leistinų Tarpininkų sąrašą. Įtraukimą į Tarpininkų sąrašą inicijuoja investavimo specialistas, o įtraukia rizikos valdymo specialistas, įvertinęs Tarpininko patikimumą ir numatomus sandorius su juo.

80. Kai sudaromi užbiržiniai sandoriai išvestinėmis finansinėmis priemonėmis, valiutų pirkimo (pardavimo) sandoriai ir kiti sandoriai, kurių atsiskaitymo rizika didelė (atsiskaitoma ne DVP būdu), turi būti įvertinta Tarpininko sandorio šalies kredito rizika (pavyzdžiui, suteiktas investicinis kredito reitingas Tarpininkui arba grupei, kuriai priklauso Tarpininkas, arba Tarpininkas yra Lietuvos Respublikoje registruota sisteminės svarbos kredito įstaiga, tenkinanti prižiūrinčios institucijos nustatytus kapitalo pakankumo rodiklius, arba Tarpininko veiklą garantuoja Lietuvos Respublikos vyriausybė arba kita valstybė, turinti investicinį ilgalaikio mokumo kredito reitingą). Kiekvienam Tarpininkui turi būti nustatytas individualus kredito rizikos limitas procentais nuo Fondo turto, skirtas sandorių išvestinėmis finansinėmis priemonėmis sudarymui, jei tokie sandoriai su Tarpininku bus

sudaromi.

81. Tuo atveju, kai sandoriai sudaromi organizuotose rinkose su standartizuotomis atsiskaitymo procedūromis arba kai už sandorį atsiskaitoma DVP būdu, reikalavimai sandorio šalies rizikos apribojimams nėra taikomi.

XII SKYRIUS FONDO TURTO VALDYMO ATASKAITOS

82. Siekiant išvengti interesų konflikto, Fondo turto investavimo ir rizikos valdymo ataskaitas, išvardintas žemiau, rengia rizikos valdymo specialistas.

Ataskaitos pavadinimas	Terminas	Kam teikiama	Ataskaitos turinys
Pensijų anuitetų fondo sandorių ataskaita	Kiekvieną pirmadienį	VSDF valdybos direktorius Taryba	Per praėjusią savaitę sudarytų sandorių sąrašas pagal kiekvieną portfelį, nurodant sandorio ir atsiskaitymo datas, finansinės priemonės pavadinimą ir tarptautinį identifikavimo kodą (jei toks yra), sandorio tipą, sandorio kainą ir bendrą sumą, Tarpininko komisinius ir kitas sandorio detales
Pensijų anuitetų fondo limitų vykdymo ataskaita	Kiekvieną pirmadienį	VSDF valdybos direktorius Taryba	Limitų vykdymas pagal kiekvieną portfelį kalendorinės savaitės paskutinės darbo dienos pabaigai, nurodant pažeidimo lygį ir priežastis, jei tokių yra
Investicinių portfelių valdymo mėnesio ataskaita	Kas mėnesį, penktą darbo dieną	VSDF valdybos direktorius Taryba Skelbiama viešai www.sodra.lt	Ataskaitoje pateikiama informacija apie Fondo turtą bendrai, taip pat pagal kiekvieną portfelį atskirai ir priklauso nuo atitinkamo portfelio sudėties bei turimų duomenų: portfelio sudėtis; turto pasiskirstymas pagal turto klases, kredito reitingus, valiutą, finansinę trukmę ir geografiškai (pagal šalis); portfelio ir lyginamojo indekso (jei jis nustatytas) investicinė grąža (mėnesio, nuo metų pradžios, vienerių metų, nuo veiklos

			pradžios); esminiai įvykiai, turėję įtakos portfelio rezultatams ir kita informacija. Informaciją apie esminius įvykius ir portfelio valdytojo komentarą rengia investavimo specialistai
Ketvirtinė Fondo turto valdymo ataskaita	Pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui per 10 darbo dienų	VSDF valdybos direktorius Taryba	Ataskaitoje pateikiama informacija apie Fondo turto investavimo rezultatus bendrai ir portfelio tikslų vykdymą, investavimo rizikos rodikliai ir kita informacija, reikalinga Fondo turto valdymo įvertinimui
Tarpinė Turto ataskaita (kovo 31 d., birželio 30 d., rugsėjo 30 d. būsenai)	Pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui per 50 kalendorinių dienų	Lietuvos bankui	Lietuvos banko nustatyta forma (PAF-IN)
Metinė Turto ataskaita	Pasibaigus kalendoriniams metams iki balandžio 1 d.	Lietuvos bankui	Lietuvos banko nustatyta forma (PAF-IN)

83. Kitos ataskaitos rengiamos pagal poreikį.

XIII SKYRIUS FONDO TURTO VALDymo REZULTATŲ VERTINIMAS

84. Fondo turto valdymo rezultatai vertinami portfelio lygyje, palyginant procentinę atitinkamo portfelio grąžą su lyginamuoju dydžiu ar indeksu:

84.1. Likvidumo portfelis – nevertinama;

84.2. Garantinis portfelis – ne neigiama investicinė grąža;

84.3. Augimo portfelis – investicinė grąža lyginama su portfelio investavimo strategijoje nurodytu lyginamuoju indeksu, perskaičiuotu eurai pagal oficialų konkrečios dienos EUR/USD kursą, skelbiamą Europos centrinio banko.

Likvidumo portfelio investavimo strategija

1. Investavimo strategija formuojama, atsižvelgiant į tai, kad Likvidumo portfelis skirtas 6 mėnesių pensijų anuitetų išmokų mokėjimui užtikrinti.

2. Portfelio lėšos gali būti laikomos tik eurai kaip pinigai sąskaitoje arba terminuotieji indėliai kredito įstaigose, taip pat jos gali būti investuotos į euro zonos šalių išdo vekselius, denominuotus eurai.

3. Pinigai laikomi kredito įstaigos sąskaitoje, kuri skirta vienkartinių įmokų už įsigyjamus pensijų anuitetus surinkimui ir pensijų anuitetų išmokėjimui. Artimiausių dviejų mėnesių pensijų anuitetų išmokų mokėjimas užtikrinamas šioje sąskaitoje esančiais pinigais bei pajamomis, kurias numatoma gauti iš Likvidumo portfelio investicijų ne vėliau kaip 5 darbo dienos iki numatomos mokėjimo dienos, ir gautinomis sumomis, visą artimiausio mokėjimo sumą sukaupiant sąskaitoje ne vėliau kaip mokėjimo žiniaraščių formavimo dieną.

Punkto pakeitimai:

Įsakymo Nr. V-462, 2024 12 18

4. Terminuotųjų indėlių maksimalus terminas yra šeši mėnesiai.

5. Reikalavimai kredito įstaigoms, kuriose gali būti laikomi terminuotieji indėliai:

5.1. Kredito įstaigos arba jos filialo registruota buveinė yra Lietuvos Respublikoje;

5.2. Kredito įstaiga turi bent vienos iš toliau išvardintų reitingų agentūrų suteiktą ilgalaikio mokumo kredito reitingą, ne mažesnę kaip:

5.2.1. *Moody's Investors Service* – Baa3;

5.2.2. *Standard & Poor's* – BBB–

5.2.3. *Fitch Ratings* – BBB–

5.3. Kredito įstaiga ar jos filialas, įsteigtas Lietuvos Respublikoje, gali būti laikomas aukštesnį ilgalaikio mokumo kredito reitingą turinčia kredito įstaiga, jei tokį ilgalaikio mokumo kredito reitingą turi patronuojanti kredito įstaiga.

6. Lėšų suma, laikoma tos pačios kredito įstaigos terminuotuosiuose indėliuose, negali viršyti limitu kredito įstaigoms, nustatyto Garantiniame portfelyje. Rodiklis apskaičiuojamas kaip tos pačios kredito įstaigos terminuotųjų indėlių ir skolos vertybinių popierių sumos santykis su bendru Likvidumo ir Garantinio portfelių turto.

Punkto pakeitimai:

Isakymo Nr. V-199, 2023 05 30

7. Likvidumo portfelio lėšos gali būti investuojamos į euro zonos šalių vyriausybės išdo vekselius, kurių terminas iki išpirkimo yra ne ilgesnis kaip šeši mėnesiai, o emitentas turi bent vienos iš toliau išvardintų reitingų agentūrų suteiktą ilgalaikio mokumo kredito reitingą, ne mažesnę kaip:

7.1. *Moody's Investors Service* – Baa3;

7.2. *Standard & Poor's* – BBB–

7.3. *Fitch Ratings* – BBB–.

8. Jei kelios reitingo agentūros emitentui suteikė skirtingus kredito reitingus, šio priedo 5.2 papunktyje ir 7 punkte numatytiems apribojimams taikyti naudojamas žemiausias iš jų.

9. Išskiriamos tokios Likvidumo portfelio lygmenyje valdomos rizikos: kredito, likvidumo ir šalies (politinė).

10. Kredito rizika – tai rizika patirti nuostolių dėl emitento nesugebėjimo įvykdyti prisiimtus skolinius įsipareigojimus. Ši rizika portfelio lygmenyje valdoma, nustatant apribojimus kiekvieno emitento ilgalaikio mokumo kredito reitingams ir investicijų daliai procentais į vieną emitentą, kaip nustatyta šio priedo 5.2 ir 7 punktuose.

11. Likvidumo rizika Likvidumo portfeliui turi mažą įtaką, nes dalis lėšų laikoma kaip pinigai sąskaitoje, o likusios – trumpo (iki šešių mėnesių) termino finansinėse priemonėse, atsižvelgiant į prognozuojamus pinigų srautus. Poreikio papildomoms likvidumo rizikos valdymo priemonėms portfelio lygmenyje nėra.

12. Šalies (politinė) rizika yra valdoma, nustatant limitus kiekvienai šaliai Fondo lygmenyje, ir didžiąja dalimi yra Lietuvos Respublikos rizika. Kitų šalių rizika yra santykinai nedidelė, nes Fondo atžvilgiu Likvidumo portfelis yra labai mažas, o investavimui pasirenkamos tik investicinio kredito reitingo euro zonos šalys.

Garantinio portfelio investavimo strategija

1. Investavimo strategija formuojama, atsižvelgiant į tai, kad Garantinis portfelis skirtas teigiamiems pinigų srautams vidutiniu laikotarpiu užtikrinti, o vidutinė senatvės pensijos amžiaus sulaukusio ir pensijų anuitetą įsigijusio asmens likusio gyvenimo trukmė yra apie 20 metų.

2. Portfelį sudaro investicijos į fiksuoto pajamingumo finansines priemones (skolos vertybinius popierius, pinigų rinkos priemones, terminuotuosius indėlius ir pan.), kurios laikomos iki išpirkimo ir apskaitomos kaip numatyta Investavimo politikos 71 punkte.

3. Portfelio investicijos parenkamos, atsižvelgiant į 20 metų prognozuojamus grynuosius pinigų srautus. Investicijos turi užtikrinti teigiamą artimiausių 5-10 metų prognozuojamų grynąjų pinigų srautų poreikį. Jeigu artimiausių penkerių metų prognozuojami gryniesi pinigų srautai yra teigiami, t.y. Fondo pajamos didesnės už Fondo išlaidas išmokoms, Garantinio portfelio investicijos parenkamos, atsižvelgiant į 10-20 metų grynąjų pinigų srautų prognozes.

4. Portfelio vidutinė finansinė trukmė, atsižvelgiant į prognozuojamus Fondo grynuosius pinigų srautus, negali būti ilgesnė kaip 15 metų.

5. Portfelio lėšos investuojamos tik į eurus denominuotas finansines priemones, nebent finansinių priemonių kita valiuta valiutos kurso riziką galima efektyviai apdrausti visam laikotarpiui (pavyzdžiui, draudimo kaštai neviršija investicijos pajamingumo) ir ji yra apdrausta ne mažiau kaip 90 proc. investicijos vertės. Paaiškinimas: dėl investicijos vertės svyravimo nėra tikslinga reikalauti 100 proc. valiutos kurso rizikos apdraudimo kiekvienu momentu.

6. Finansinės išvestinės priemonės gali būti naudojamos tik valiutų, palūkanų normos ir įsipareigojimų nevykdymo rizikai apdrausti.

7. Išskiriamos tokios Garantinio portfelio lygmenyje valdomos rizikos: kredito, rinkos (palūkanų normos, valiutų kurso), likvidumo ir šalies (politinė).

8. Kredito rizika – tai rizika patirti nuostolių dėl emitento nesugebėjimo įvykdyti prisiimtus skolinius įsipareigojimus. Tai svarbi rizika Garantiniam portfeliui, nes investuojama ilgam laikotarpiui, ir investicijos laikomos iki išpirkimo. Ši rizika portfelio lygmenyje valdoma, nustatant limitus kiekvieno emitento ar jų grupės ilgalaikio mokumo kredito reitingams ir investicijų daliai procentais į vieną emitentą, kaip nustatyta lentelėje žemiau. Rizika mažinama, investuojant tik į

investicinį kredito reitingą turinčių emitentų fiksuoto pajamingumo finansines priemones arba jei toks reitingas yra suteiktas konkrečiai finansinei priemonei.

9. Palūkanų normos rizika – tai rizika patirti nuostolių dėl palūkanų normos pokyčio ir jo dydžio, išankstinio skolinių įsipareigojimų padengimo (išpirkimo), palūkanų kreivės pokyčio ir pan. Kadangi Garantinio portfelio investicijos laikomos iki išpirkimo ir apskaitomos amortizuota savikaina, palūkanų normos rizika daugiausiai pasireiškia reinvestavimo metu, kai gavus atkarpos išmokėjimą ar išpirkus finansinę priemonę, pinigai būtų reinvestuojami su mažesniu pajamingumu nei buvo įskaiciuota pradinėje investicijoje. Rizikos valdymui yra įvertinama Fondo įsipareigojimus atitinkančio dydžio portfelio finansinė trukmė, kurios dydis nustatomas modeliuojant Fondo piniginius srautus ir juos vertinant ekspertiniu metodu.

10. Valiutos kurso rizika – tai rizika patirti nuostolių dėl investicijos vertės sumažėjimo dėl valiutų kurso pasikeitimo euro atžvilgiu. Siekiant sumažinti valiutos kurso riziką, prioritetą teikiamas investicijoms eurai. Investuojant kitomis valiutomis, valiutos kurso rizika šiame portfelyje turi būti apdrausta kaip nurodyta šio priedo 5 punkte.

11. Likvidumo rizika, t. y. rizika patirti nuostolių, prireikus greitai realizuoti investicijas, Garantiniam portfeliui turi mažą įtaką, nes visos investicijos laikomos iki išpirkimo. Tačiau likvidumo rizikos valdymas yra svarbus, siekiant užtikrinti teigiamus pinigų srautus vidutiniu laikotarpiu. Tuo tikslu kartą per metus vyriausiasis aktuaras atlieka likvidumo rizikos vertinimą, į kurį atsižvelgus priimami Garantinio portfelio lėšų investavimo sprendimai ateinančiais metais.

12. Šalies (politinė) rizika Garantiniam portfeliui yra viena iš svarbiausių, nes investuojama ilgam laikotarpiui, ir investicijos laikomos iki išpirkimo. Portfelio lygmenyje rizika valdoma nustatant aiškiai apibrėžtą sąrašą šalių vyriausybių ir tų šalių centrinių bankų bei kitų emitentų, į kurių finansines priemones gali būti investuojamos Garantinio portfelio lėšos.

13. Reikalavimai emitentams ir limitai investicijoms:

Eil. Nr.	Emitentai, emitentų grupės	Žemiausias ilgalaikio mokumo kredito reitingas	Maksimalus terminas iki išpirkimo, metais	Maksimali investicijų į vieno emitento finansines priemones dalis portfelyje, proc.
-------------	----------------------------	--	--	---

1.	Lietuvos Respublikos vyriausybė, Lietuvos bankas, Europos centrinis bankas, Europos Sąjunga	netaikoma	30	Taikomas limitas, nustatytas Fondo lygyje
2.	Kitų Europos ekonominės erdvės valstybių narių, Šveicarijos Konfederacijos, Jungtinių Amerikos Valstijų, Kanados, Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės vyriausybės ir centriniai bankai	Baa3/ BBB-/ BBB-	30	Taikomas limitas, nustatytas Fondo lygyje
3.	Tarptautinės organizacijos, kurioms priklauso bent viena Europos Sąjungos valstybė narė	A3/ A-/ A-	30	30
4.	Kredito įstaigos, kurių buveinės yra registruotos šios lentelės 1 ir 2 punktuose išvardintose valstybėse	A3/ A-/ A-	11	10
		Baa3/ BBB-/ BBB-	6	
5.	Valstybių, išvardintų šios lentelės 1 ir 2 punktuose, valdomos įmonės (valstybei nuosavybės teise priklauso daugiau kaip 50 proc. akcijų)	Baa3/ BBB-/ BBB-	10	10

Paaškinimai:

1. pateikiamas šalies ilgalaikio mokumo kredito reitingas atitinkamai pagal Moody's, S&P ar Fitch. Jei skirtingų reitingo agentūrų suteikti kredito reitingai skiriasi, vadovaujamas žemiausiu. Jei šalia kredito reitingo skelbiamas požiūris į ilgalaikę perspektyvą yra neigiamas, kredito reitingas rizikų valdymo tikslais mažinamas vienu laipteliu.

2. Investicijų dalis kredito įstaigoje, kurioje yra Fondo pagrindinės sąskaitos (vienkartinių įmokų už įsigijamus pensijų anuitetus surinkimo ir pensijų anuitetų išmokėjimo, investavimo, administravimo ir kitos), apskaičiuojama, nepridedant lėšų, laikomų Fondo sąskaitose toje kredito įstaigoje. Šios lėšos taip pat neįtraukiamos, apskaičiuojant šio priedo 15 punkte numatyto limito panaudojimą.

Punkto pakeitimai:

Įsakymo Nr. V-281, 2022 07 25

14. Valstybės garantuotoms finansinėms priemonėms (skolos vertybiniais popieriais ir pinigų rinkos priemonėms) taikomi toms valstybėms nustatyti limitai kartu. Tinkama garantija laikoma garantija, kuri atitinka visus šiuos reikalavimus:

14.1. yra besąlyginė ir neatšaukiama;

14.2. garantuoja pagrindinę skolos įsipareigojimo sumą, palūkanas ir visas kitas pagal skolinį įsipareigojimą mokėtinas sumas;

14.3. yra apmokama pagal pirmą kreditoriaus pareikalavimą, nepriklausomai nuo garantija garantuotų įsipareigojimų vykdymo. Valstybės garantija turi būti apmokama pagal pirmą kreditoriaus pareikalavimą arba nedelsiant po to, kai skolininkas neįvykdo garantija garantuotų įsipareigojimų;

14.4. garantija turi galioti tol, kol neįvykdyti visi ja garantuoti įsipareigojimai;

14.5. turi būti užtikrintas garantija suteikiamų teisių perleidžiamumas, t. y. teisę pasinaudoti garantija turi turėti bet kuris skolos priemonės turėtojas.

15. Bendra investicijų į šio priedo 13 punkte nurodytos lentelės (4) arba (5) grupių emitentus suma gali sudaryti iki 50 proc. portfelio.

Punkto pakeitimai:

Įsakymo Nr. V-281, 2022 07 25

Augimo portfelio investavimo strategija

1. Investavimo strategija formuojama, atsižvelgiant į tai, kad Augimo portfelis skirtas Tikslinei grąžai uždirbti, o vidutinė senatvės pensijos amžiaus sulaukusio ir pensijų anuitetą įsigijusio asmens likusio gyvenimo trukmė yra apie 20 metų, t.y. investavimo horizontas, Fondui gavus pinigus už įsigytą pensijų anuitetą, yra ilgas.

2. Augimo portfelio lėšos gali būti investuojamos į finansines priemones, nurodytas Investavimo politikos 60 punkte, tačiau akcijos, įskaitant kolektyvinio investavimo subjektus, kurių pagrindinį turtą sudaro akcijos, ir kitas netiesiogines investicijas į akcijas, turi sudaryti ne mažiau kaip 90 proc. portfelio turto. Portfelio lėšos neinvestuojamos į investicinius fondus, kurių likvidumas yra apribotas (prospekte nenumatyta prievolė periodiškai išpirkti vienetus investuotojui pageidaujant) ir (ar) grynoji aktyvų vertė apskaičiuojama (ir viešai skelbiama) rečiau kaip kartą per mėnesį.

3. Investicijos apskaitomos tikrąja verte. Investicinio fondo, tame tarpe ir tokio, kurio vienetais (akcijomis) prekiaujama biržoje, tikroji vertė nustatoma pagal jį administruojančios institucijos viešai skelbiamą grynąją aktyvų vertę, tenkančią vienam investicinio fondo vienetai.

4. Investuoti galima tiek eurai, tiek kitomis valiutomis, kurioms nustatyti limitai šiame punkte. Investicijos kita valiuta gali būti draudžiamos valiutų kurso rizikai sumažinti. Investicijos ne euro zonos šalių valiutomis, jei tų šalių ilgalaikio mokumo kredito reitingas yra ne mažesnis negu A3/A-/A- (lyginamas mažiausias kredito reitingas, suteiktas vienos iš trijų didžiųjų tarptautinių agentūrų, suteikiančių kredito reitingus – Moody's, Standard&Poors, Fitch), kai valiutos kurso rizika nėra apdrausta, gali sudaryti iki 70 proc. portfelio vertės, o jei reitingas yra ne mažesnis kaip Baa3/BBB-/BBB- (lyginamas mažiausias kredito reitingas, suteiktas vienos iš trijų didžiųjų tarptautinių agentūrų, suteikiančių kredito reitingus – Moody's, Standard&Poors, Fitch) - atitinkamai iki 40 proc. portfelio vertės.

5. Išvestinės finansinės priemonės gali būti naudojamos tik valiutų kurso ir akcijų kainos svyravimo rizikai mažinti.

6. Išskiriamos tokios Augimo portfelio lygmenyje valdomos rizikos: rinkos (akcijų kainos, valiutos kurso pokyčio, palūkanų) ir šalies (politinė).

7. Siekiant didesnės investicinės grąžos, valiutų kurso rizika gali būti nedraudžiama.

8. Akcijų kainos rizika valdoma, investicijas plačiai diversifikuojant pagal emitentus, regionus, sektorius ir kitus faktorius, laikantis limitų, nustatytų Investavimo politikos VIII skyriuje. Investicinių fondų pagrindinis turtas įtraukiamas į limitų skaičiavimą pagal paskutinę viešai paskelbtą jų sudėtį.

9. Akcijų kainos rizika taip pat mažėja dėl investavimo laiko, t.y. investavimui lėšos gaunamos skirtingu laiku, kas leidžia sumažinti laiko momento riziką.

10. Palūkanų normos rizika Augimo portfelyje yra santykinai maža, nes finansinės priemonės, susijusios su šia rizika, gali sudaryti tik iki 10 proc. portfelio turto.

11. Šalies (politinė) rizika mažinama, diversifikuojant investicijas pagal šalis ir regionus.

12. Į vieną kolektyvinio investavimo subjektą galima investuoti ne daugiau kaip 20 proc. portfelio turto, ir ne daugiau kaip 60 proc. portfelio turto į vienos bendrovės valdomus investicinius fondus bendrai. Fondo investicijos negali viršyti 10 proc. atitinkamo investicinio fondo turto.

13. Lyginamasis indeksas – sudėtinis išsivysčiusių rinkų akcijų indeksas, perskaičiuotas eurais pagal Europos centrinio banko skelbiamą oficialų euro ir JAV dolerio kursą. Lyginamąjį indeksą sudaro:

13.1. 60 proc. Šiaurės Amerikos bendrovių akcijų indeksas *MSCI North America Net Total Return* (Bloomberg trumpinys – NDDUNA);

13.2. 30 proc. Europos ir Vidurio Rytų akcijų indeksas *MSCI Europe & Middle East Net Total Return* (Bloomberg trumpinys – MSEIMEUN);

13.3. 10 proc. Azijos ir Ramiojo vandenyno regiono išsivysčiusių rinkų akcijų indeksas *MSCI Pacific Net Total Return* (Bloomberg trumpinys – NDDUP).

14. Atitinkamai strateginis portfelio turto paskirstymas pagal regionus atitinka lyginamojo indekso sudedamųjų dalių pasiskirstymą pagal regionus, įtraukiant tik išsivysčiusias akcijų rinkas:

14.1. Šiaurės Amerika - 60 proc.;

14.2. Europa ir Vidurio Rytai - 30 proc.;

14.3. Azija ir Ramiojo vandenyno regionas - 10 proc.

15. Paskirstymas pagal sektorius atitinka lyginamojo indekso sudedamųjų dalių paskirstymą pagal sektorius. Limitų kontrolės tikslais lyginamojo indekso sudėtis pagal sektorius apskaičiuojama vieną kartą per mėnesį paskutiniais žinomais duomenimis ne vėliau kaip trečią kito mėnesio darbo dieną.

16. Atsižvelgiant į situaciją finansų rinkose ir prognozes, atskirų regionų (Šiaurės Amerika, Europa ir Vidurio Rytai, Azija ir Ramiojo vandenyno regionas) akcijų dalis gali būti padidinta arba sumažinta ne daugiau kaip 10 procentinių punktų. Analogiškai, leidžiamas taktinis nukrypimas nuo lyginamojo indekso pagal sektorius (akcijoms) negali viršyti 5 procentinių punktų kiekvienam

sektoriui atskirai. Taip pat leidžiama iki 10 procentų Augimo portfelio investicijų nukreipti į augančių rinkų finansines priemones. Šiame punkte nustatyti limitai skaičiuojami nuo faktinės akcijų dalies Augimo portfelyje.

Pensijų anuitetų fondo investavimo politikos ir strategijos
4 priedas

Finansinės priemonės aprašymo formos užpildymo pavyzdys

Lietuvos Respublikos euroobligacijos su 0,75% atkarpa, išperkamos 2030 m. gegužės 6 d.:

Turto klasė	Euro zonos vyriausybių obligacijos
Finansinės priemonės rūšis	skolos vertybiniai popieriai
Emitento pavadinimas	Lietuvos Respublika
Finansinės priemonės pavadinimas	Lithuania 0,75% 06/05/2030, euroobligacijos
Emitento kredito reitingas (informacija atnaujinama ne rečiau kaip kartą per metus)	Investavimo metu: A3/A+/A, teigiama/ stabili/ stabili Atnaujinta 2020/07/31: A3/A+/A, teigiama/ stabili/ stabili
Pagrindinė suma (bendra nominali emisijos vertė)	1 250 000 000 eurų
Apmokėjimo diena (pirminio platinimo metu)	2020 m. gegužės 6 d.
Išpirkimo diena	2030 m. gegužės 6 d.
Pirmos atkarpos data	2021 m. gegužės 6 d.
Atkarpos dydis	0,75%, fiksuotos, metinės
Palūkanų skaičiavimo pagrindas	Faktinis/ faktinis (ICMA)
Išpirkimo suma	100% pagrindinės sumos
ISIN kodas	XS2168038847
Forma	Vardinės obligacijos (nauja saugojimo struktūra (NSS))
Statusas	Viršesniosios neužtikrintos nesubordinuotos
Listingavimas	Liuksemburgo vertybinių popierių birža
Atsiskaitymas	Euroclear/ Clearstream, Liuksemburgas
Taikoma teisė	Anglijos
Minimali denominacija + žingsnis	1 000 eurų + 1 000 eurų

Dokumentacija	2020m. balandžio 24d. Vidutinės trukmės vertybinių europopierių programa, S Reglamentas (1 kategorija)
Emitento mokėjimo agentas	Citibank, N.A., Londono filialas

Paaiškinimas: pildant Aprašymo formą, pateikiama tiek informacijos, kiek jos gali reikėti apskaitos, rizikos ir investicijų valdymo tikslais.
